

POPALONY (24) *part praet pass pf*

popalony (20), **popalon** (4).

Oba o prawdopodobnie jasne (tak w po- oraz palony); -a- (22), -a- (1) PowodPr.

sg m N (praed) popałon (2). ◇ G popałon(e)go (1). ◇ f N popałona (1). ◇ A popałoną (1). ◇ n N (praed) popałono (2). ◇ pl N m pers popałeni (3). subst popałon(e) (12). ◇ A subst popałon(e) (2).

Składnia dopełnienia sprawcy: popalony od kogo (1).

Sł stp, Cn, Linde brak.

Spalony, zniszczony za pomocą ognia (zwykle o wielu); concrematus HistAl; consumptus, incensus, succensus PolAnt (24) : ZapWar 1550 nr 2664; popalone łą wálze łodzi y zubożało miásto HistAl D8; BibRadz I 58c marg, 471b marg, 1.Mach 4/38; A gdy pirwízy Anyoł zátřąbił/ sítał łie grad zmiefzány ze krwią y z ogniem/ y vpadł ná ziemię/ á trzecia część drzewiny popalona iest RejAp 73v; Ieruzalem tefz będzie ípułtořzono y będzie w nim popalon dom Boży BudBib Tob 14/6, 2.Esdr 2/13, 1.Mach 11/4; Ktoremu Temístokles powiedział: żeby mogły być potáiemnie wízytki okręty Lácedemońskie woienne popalone Phil H4; Lecz on dzień Páński przyidzie iáko złodziey [...] á ziemiá y rzeczy ktore ná niey łą/ popalone będą. WujNT 2.Petr 3/10.

W porównaniu (1): Wyrwał łię ogień przed gniewem iego/ á pochłanał [!] grunty ziemie/ á złośniki iáko łomę popaloną [et peccatores quasi stramen incensum]. BibRadz 4.Esdr 15/23.

Wyrażenie: »ogniem, od ognia, na ogniu popalon(y)« = consumptus in igni PolAnt [szyk 6:2] (6:1:1): To co yełt od ognjá ták frodze popalono/ [...] Nych twego oblicza łrogość wśfehmocny Boże/ Wśfytko to rołprołły LubPs S4, S; wśzyłtki Obrazy ryte niechay będą zřábáne/ álbo potłutzone y wśzyłtki zapláty ich/ niechay będą popalone ná ogniu KrowObr 111; BibRadz 2.Esdr 2/3; [złych Bóg zowie] kákołem íprołnym á łmierdzáczym/ ktory miedzy nadobną á wdzięczną pśzenicą rołcie/ który iákoś łłyłzał gdy przybieżymy do tego krefu/ do ktorego wśzyłcy rádzi nierádzi bieżeć muśimy ma być ze pśzenice wybran á ogniem popalon. RejZwierz 130v; BudBib 2.Esdr 2/3; PowodPr 9; SkarKazSej 668a.

Szeregi: »poimani i popaleni« (1): [mniszy nauczylí mnicha nowotnego mowić jako duch] y tłuc w defkę nád łklepem/ gdy to ná nich przewiedziano/ poimáni y popaleni BielKron 212.

»tak pomordowani jako i popaleni« (1): Y byłá liczbá/ ták tych ktorzy byli mieczem pomordowani/ iáko y tych/ ktorzy byli popaleni/ około ośmi tyłięcy mężów [fuerunt qui ceciderunt gladio cum succensis ad viros octo mille]. BudBib 1.Mach 10/85.

»popalone i wniwecz obrocone« (1): A druga wielkość Rułkich vphow gdy vciekáiąc do łwoich łodzi przyłzli/ obaczywłzy być popalone/ y w niwecz obrocone [...] niemogąc Rzek przebyć/ tám pomárli y pogińli StryjKron 260.

Przen (1) :

Szereg: »popalone i zgubione« (1): tákíe kościelne vłtáwy/ y innych wiele rzeczy potrzebnych/ od Heretykow/ [...] popalone łą y zgubione SkarJedn 106.

a. *[Ktoremu spalono domy: zebíłmi my lyudzye krzełczyanłci ot thego nyewyemego poganłwa kyełkokrocł yułz popaleni mogli bicł wíłwyebodzeni ZapWpolActCon 1536 9/58.]*

Synonimy: pogorzały, spalony.

Cf **POPALIĆ**

MN